

164.

Na osnovu člana 12 stav 4 Zakona o zaštiti dobrobiti životinja („Službeni list CG”, br. 14/08 i 47/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

PRAVILNIK O USLOVIMA ZA OBJEKTE I OPREMU ZA DRŽANJE I UZGOJ TELADI*

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se uslovi koje treba da ispunjavaju objekti i oprema za držanje i uzgoj teladi.

Član 2

Ovaj pravilnika ne primjenjuju se:

- na gazdinstva na kojima se drži manje od šest teladi; i
- za telad koja se drže sa majkama radi sisanja.

Član 3

(1) Tele je goveče do šest mjeseci starosti.

(2) Na gazdinstvima na kojima se uzgajaju telad starija od osam nedelja:

- mogu se držati u posebnim-individualnim boksovima iz zdravstvenih ili etoloških razloga, po nalogu veterinara, gdje širina individualnog boksa, treba da bude najmanje jednaka visini grebena teleta, mjereno u stojećem položaju dok dužina individualnog boksa treba da bude najmanje jednaka dužini teleta koja se mjeri od vrha nosa do zadnje ivice sjedne kosti (tuber ischi) pomnoženo sa 1,1;

- treba da se drže u grupama, bez brnjice, a najmanja podna površina po teletu u odnosu na tjelesnu masu, treba da iznosi:

- a) 1,5 m² za tele koje ima manje od 150 kg žive vage;
- b) 1,7 m² za tele od 150 kg do 220 kg žive vage;
- c) 1,8 m² za tele koje ima više od 220 kg žive vage.

(3) Individualni boksovi za telad (osim onih za odvajanje bolesnih životinja), treba da imaju perforirane zidove koji omogućavaju teladima vizuelni kontakt i dodir.

Član 4

(1) Materijali koji se koriste za izgradnju objekata za smještaj teladi, a naročito dijela prostora i opreme sa kojima telad dolaze u kontakt, treba da budu bezbjedni za zdravlje teladi i da budu izgrađeni od materijala koji se mogu lako čistiti i dezinfikovati.

(2) Električne instalacije i oprema u objektima za smještaj teladi, treba da budu postavljeni na način da se izbjegnu udari električne struje.

(3) Objekti u kojima se drže telad treba da imaju dovoljno prostora da se telad mogu normalno okretati, ustajati, ležati i njegovati.

(4) Prostirka (stelja) je rastresit materijal koji zadovoljava etološke potrebe teladi.

(5) U objektima u kojima se drže telad površina poda treba da bude tvrda, ravna, stabilna i izgrađena tako da ne prouzrokuje povrede i patnju tokom stajanja ili ležanja i da odgovara veličini i težini teleta, prostor za ležanje udoban, čist, suv i neškodljiv za telad, a za telad mlađu od dvije nedjelje treba da se obezbijedi čista, suva i neškodljiva prostirka.

(6) Objekti, boksevi, oprema i posuđe koji se koriste za držanje i uzgoj teladi, treba da se redovno čiste i dezinfikuju, radi sprečavanja pojave ili širenja bolesti, a izmet, mokraća i otpaci od hrane da se redovno uklanjaju kako bi se širenje neprijatnih mirisa svelo na najmanju moguću mjeru i izbjeglo privlačenje insekata i glodara.

(7) Oprema za hranjenje i napajanje treba da bude izrađena, postavljena i održavana tako da se mogućnost zagađenja hrane i vode svede na najmanju moguću mjeru.

Član 5

(1) U objektu za smještaj teladi izolacija, grijanje, temperatura, vlažnost i cirkulacija vazduha, koncentracija gasova i prašine u vazduhu i intenzitet buke, treba da budu u granicama koje nijesu štetne za telad.

(2) Automatska i mehanička oprema koja se koristi u objektima u kojima su smještene telad provjerava se najmanje jednom dnevno, a ako se otkriju kvarovi, otklanjaju se odmah ili se preduzimaju mjere kako bi se zaštitilo zdravlje i dobrobit teladi dok se kvar ne odkloni.

(3) Objekat koji se vještački provjetrava treba da ima i rezervni sistem provjetravanja, koji je do otklanjanja kvara na glavnom sistemu dovoljan za očuvanje zdravlja i dobrobiti životinja, kao i alarmni sistem koji upozorava lice koje se brine o životinjama o kvaru u sistemu za provjetravanje i koji treba da se redovno održava i provjerava.

(4) Objekti u kojima se drže i uzgajaju telad treba da imaju stalno prirodno ili vještačko osvjjetljenje, a ukoliko se koristi vještačko osvjjetljenje, period osvjjetljenja, treba da odgovara periodu prirodnog osvjjetljenja najmanje od 9 do 17 sati i da uvijek bude na raspolaganju dovoljno jako osvjjetljenje da se može obaviti pregled životinja.

(5) Telad se ne drže na vezu, ne stavljaju im se brnjice, a telad koja se drže u grupama mogu se vezati samo za vrijeme hranjenja mlijekom ili zamjenom za mlijeko, ne duže od jednog sata.

(6) Oprema za vezivanje teladi treba da omogući nesmetano ustajanje, ležanje, njegu teladi kao i mogućnost redovne kontrole, radi sprječavanja gušenja ili povrede teleta.

Član 6

(1) Držalac životinja koji drži telad u objektu (zatvorenom prostoru) treba da ih obilaziti najmanje dva puta dnevno, a telad koja se drže van objekta (otvoreni prostor), najmanje jednom dnevno.

(2) Bolesna ili povrijeđena telad treba da se odvajaju u odgovarajuće prostorije sa suvom i udobnom prostirkom i treba da im se obezbijedi odgovarajuća njega.

(3) Teletu nakon rođenja, a najkasnije šest sati nakon rođenja treba da se obezbijediti kravlji kolostrum.

(4) Teladima treba da se obezbijedi ishrana prilagođena njihovom uzrastu, težini, fiziološkim i etološkim potrebama, hrana za telad treba da sadrži količinu gvožđa kojom se obezbjeđuje prosječna vrijednost hemoglobina u krvi od najmanje 4,5 mmol/l, telad starija od dvije nedjelje treba da se hrane vlaknastom hranom odgovarajućeg kvaliteta, s tim da se količina vlaknastog dijela hrane povećava od 50 g do 250 g na dan za telad od osam do 20 nedjelja starosti i treba da se hrane najmanje dva puta dnevno.

(5) Telad koja se drže u grupama kojima hrana nije stalno dostupna ili se hrane bez automatske opreme za pojedinačnu raspodjelu hrane treba da se obezbijedi da sve životinje u grupi imaju istovremeno nesmetan pristup hrani.

(6) Telad starija od dvije nedjelje treba da imaju pristup svježoj, čistoj i pitkoj vodi u dovoljnim količinama ili da se njihova potreba za tečnošću zadovoljava drugom tečnošću, za napajanje a u toplim vremenskim periodima, ili kada su telad bolesna, svježa voda za piće treba da bude stalno dostupna.

Član 7

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju da važe odredbe čl. 7 do 13 Pravilnika o bližim uslovima koje treba da ispunjavaju objekti i oprema za držanje i uzgoj životinja za proizvodnju („Službeni list CG", broj 28/11).

Član 8

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

-----
* U ovaj pravilnik prenesene su odredbe Direktive br. 2008/119/EZ o utvrđivanju minimalnih standarda za zaštitu teladi.

Broj: 323-15/17-4

Podgorica, 06 februara 2017. godine

Ministar,
mr **Milutin Simović**, s.r.